ΣΠΟΥΔΗ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

e-spoudi

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 15/1/2022

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἆρ' οὖν ἂν ἐξαρκέσειεν ἡμῖν, εἰ τήν τε πόλιν ἀσφαλῶς οἰκοῖμεν καὶ τὰ περὶ τὸν βίον ***εὐπορώτεροι*** *γιγνοίμεθα καὶ τά τε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὁμονοοῖμεν καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εὐδοκιμοῖμεν; Ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι τούτων ὑπαρξάντων τελέως τὴν πόλιν εὐδαιμονήσειν. Ὁ μὲν τοίνυν πόλεμος ἁπάντων ἡμᾶς τῶν εἰρημένων ἀπεστέρηκεν· καὶ γὰρ πενεστέρους ἐποίησεν καὶ πολλοὺς κινδύνους ὑπομένειν ἠνάγκασεν καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαβέβληκεν καὶ πάντας τρόπους τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς. Ἢν δὲ* ***τὴν εἰρήνην*** *ποιησώμεθα, [...] μετὰ πολλῆς μὲν ἀσφαλείας* ***τὴν πόλιν*** *οἰκήσομεν, ἀπαλλαγέντες πολέμων καὶ κινδύνων καὶ ταραχῆς, [...] καθ' ἑκάστην δὲ τὴν ἡμέραν πρὸς εὐπορίαν ἐπιδώσομεν, [...] ἀδεῶς γεωργοῦντες καὶ τὴν θάλατταν πλέοντες καὶ ταῖς ἄλλαις ἐργασίαις ἐπιχειροῦντες αἳ νῦν διὰ τὸν πόλεμον ἐκλελοίπασιν. Ὀψόμεθα δὲ τὴν πόλιν διπλασίας μὲν ἢ νῦν τὰς προσόδους λαμβάνουσαν, μεστὴν δὲ γιγνομένην ἐμπόρων καὶ ξένων καὶ μετοίκων, ὧν νῦν ἐρήμη καθέστηκεν. Τὸ δὲ μέγιστον· συμμάχους ἕξομεν ἅπαντας ἀνθρώπους, οὐ βεβιασμένους, ἀλλὰ πεπεισμένους.*

Ἰσοκράτης, ***Περὶ εἰρήνης*** **19-21**

ΣΠΟΥΔΗ

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1ο

α. Στο κείμενο κυριαρχεί μία αντίθεση. Αφού την καταγράψετε, να την αναλύσετε κάνοντας αναφορές σε συγκεκριμένα χωρία.

4 μονάδες

β. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το απόσπασμα *Ἦν δὲ τὴν εἰρήνην ποιησώμεθα … διὰ τὸν πόλεμον ἐκλελοίπασιν* (7η-11η σειρά).

4 μονάδες

ΘΕΜΑ 2ο

α. Να σημειώσετε Σ για τις σωστές ή Λ για τις λανθασμένες προτάσεις.

1. Η λέξη του κειμένου *ἐμπόρων* είναι ομόρριζη με τη λέξη της νέας ελληνικής *άπορος*.
2. Η λέξη *ἀδεῶς* που βρίσκεται στο κείμενο σημαίνει *με φόβο*.
3. Οι λέξεις του κειμένου *γιγνοίμεθα* και *γιγνομένην* είναι ομόρριζες.
4. Στο κείμενο το απαρέμφατο *ὑπομένειν* είναι σύνθετο από τις λέξεις *ἀπό* + *μένω*.
5. Η μετοχή *πεπεισμένους* του κειμένου προέρχεται από το ρήμα *πείθομαι*.

ΣΠΟΥΔΗ

6. Η λέξη *ἐκλελοίπασιν* είναι απλή.
7. Ο τύπος της νέας ελληνικής *φοροαπαλλαγή* είναι ομόρριζος με τη λέξη *ἀπαλλαγέντες* του κειμένου.
8. Στο κείμενο οι λέξεις *εὐπορώτεροι* και *πενεστέρους* είναι σημασιολογικά αντίθετες.

4 μονάδες

β. Να συμπληρώσετε τους παρακάτω τύπους:

1. γενική ενικού αρσενικού στον συγκριτικό βαθμό του επιθέτου *ὀλίγος*
2. γ΄ ενικό ευκτικής μέλλοντα μ.φ. του ρήματος *ἐκδιώκομαι*
3. δοτική πληθυντικού ουδετέρου στον υπερθετικό βαθμό του επιθέτου *ἀγνώμων*
4. β΄ ενικό ευκτικής παρακειμένου ε.φ. του ρήματος *καταλύω*
5. αιτιατική ενικού ουδετέρου στον υπερθετικό βαθμό του επιθέτου *πολύς*
6. γ΄ πληθυντικό ευκτικής μέλλοντα μ.φ. του ρήματος *δικάζομαι*
7. συγκριτικό και υπερθετικό βαθμό του επιρρήματος *μάλα*

4 μονάδες

γ. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι τύποι του κειμένου που είναι με έντονα γράμματα:

1. *εὐπορώτεροι*
2. *ἐγώ*
3. *τήν εἰρήνην*
4. *τήν πόλιν*

ΣΠΟΥΔΗ

4 μονάδες

ΣΠΟΥΔΗ

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ποιος είναι ο τόπος, ποιοι τον κατοικούνε;
Δεν ξέρω· με τα ρούχα μου κουρέλια
ντρεπόμουν να ρωτήσω τους ανθρώπους.
Ο ευτυχισμένος, όταν κακοπάθει,
νιώθει πικρότερη τη δυστυχία
παρ' όσο αυτός που από παλιά την ξέρει.
Τώρα με τυραννά σκληρά η ανάγκη
ψωμί δεν έχω ή ρούχο, καθώς δείχνουν
τ' απομεινάρια από το καραβίσιο
πανί που' μαι ζωσμένος τους χιτώνες,
τα λαμπρά πέπλα η θάλασσα κατάπιε.
Στα βάθη μιας σπηλιάς κρατάω κρυμμένη
τη γυναίκα μου, αιτία στις συμφορές μου,
κι όσοι απομείναν απ' τους σύντροφούς μου,
τους έβαλα να τη φυλάγουν. Μόνος
γυρίζω ψάχνοντας για κείνους νά 'βρω
κάτι να τους χορτάσω.Μόλις είδα
το σπίτι αυτό με τους θριγκούς τριγύρω
και τον ωραίο πυλώνα –αρχοντικό 'ναι–
ζύγωσα κάτι ελπίζω για τους ναύτες
να οικονομήσω απ' τους φτωχούς δεν έχεις,
ακόμη κι αν το θέλουνε, βοήθεια.
Έε· δε θα 'ρθεί ένας θυρωρός στην πόρτα
να πει στο νοικοκύρη τα δεινά μου;

ΓΕΡ. Ποιος είναι κει όξω; Φύγε, γιατί στέκεις
στη θύρα; Θα ενοχλήσεις τους αφέντες.
Θα σε σκοτώσουν, Έλληνας αν είσαι.

ΧΤΟΥΔΗ

Κανέναν δεν αφήνουν εδώ νά ’ρθει.

ΜΕΝ. Σωστά μιλάς, γριούλα, να, σ’ ακούω
όμως κι εσύ μαλάκωσε λιγάκι.

ΓΕΡ. Φεύγα· δουλειά μου να εμποδίζω, ξένε,
τους Έλληνες το σπίτι όταν ζυγώνουν.

ΜΕΝ. Μη σπρώχνεις ντε, το χέρι μη μου σφίγγεις.

ΣΠΟΥΔΗ

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 1ο

α. Σύμφωνα με το παραπάνω απόσπασμα να αναφέρετε σε ποιον χώρο βρισκόμαστε, ποιοι παίρνουν τον λόγο και ποιο είναι το πρόβλημα που απασχολεί τα πρόσωπα.

4 μονάδες

β.i. Ποιος πόλεμος συνεχίζεται στα χρόνια που γράφει ο Ευριπίδης την *Ελένη*; Κατά πόσο τον έχει επηρεάσει και πώς φαίνεται αυτό μέσα από το θέμα που πραγματεύεται το έργο;

β.ii. Ποιες ήταν οι κύριες αντιλήψεις του ποιητή σε σχέση με τον πόλεμο, τη δράση των ανθρώπων, τη μοίρα; Θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε ότι στο έργο αυτό βλέπουμε τον γνωστό μύθο της Ωραίας Ελένης; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

4 μονάδες

ΘΕΜΑ 2ο

α. Να χωρίσετε το απόσπασμα σε δύο υποενότητες με κριτήριο την αλλαγή των ομιλητών και να σημειώσετε έναν πλαγιότιτλο για την καθεμιά.

3 μονάδες

ΣΠΟΥΔΗ

β. Το απόσπασμα στηρίζεται σε δύο βασικούς αφηγηματικούς τρόπους. Αφού τους εντοπίσετε και τους καταγράψετε, να αναφέρετε και ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα τραγικής ειρωνείας που χρησιμοποιεί ο ποιητής στους συγκεκριμένους στίχους και τι παραπάνω χαρίζει στο κείμενο η επιλογή αυτή. Για όλα τα παραπάνω να σημειώσετε τα αντίστοιχα χωρία του κειμένου όπου τα εντοπίζουμε.

3 μονάδες

ΘΕΜΑ 3ο

α. Πώς παρουσιάζονται τα δύο πρόσωπα που πρωταγωνιστούν στους στίχους που σας δίνονται μέσα από τις ιδέες που εκφράζουν και τα λόγια που εκστομίζουν; Θεωρείτε πως βρισκόμαστε στα πλαίσια του θεσμού της φιλοξενίας έτσι όπως τον τιμούσαν οι αρχαίοι Έλληνες; Να στηρίξετε την απάντησή σας σε στοιχεία του κειμένου.

3 μονάδες

β. Να σημειώσετε ένα στοιχείο του υλικού πολιτισμού (πολιτιστικό στοιχείο) και δύο στοιχεία του πνευματικού (ιδεολογικά στοιχεία-διάνοια) που συναντούμε στο κείμενο εξηγώντας τον λόγο που τα τοποθετείτε στη συγκεκριμένη κατηγορία.

3 μονάδες

Κ Α Θ Ε Ε Π Ι Τ Υ Χ Ι Α ! ! !

ΣΠΟΥΔΗ